

ETIKAI KÓDEX

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
IMMUNOLÓGIAI ÉS BIOTECHNOLÓGIAI
INTÉZET
4. KIADÁS

PREAMBULUM

1. Az orvosi laboratóriumi dolgozók mindennapi tevékenysége, döntései során ugyanazok az etikai megfontolások érvényesülnek, mint bármelyik más egészségügyi szakmában, a megfelelő jogszabályok, állásfoglalások, és a gyógyításban elvárt szociális és kulturális viselkedésformák szerint. Mindazonáltal a labor diagnosztikában dolgozónak, annak ellenére, hogy nem kerül a betegekkel közvetlen kapcsolatba, ugyanúgy a beteg egész személyiségét, érdekét kell szem előtt tartania. Ezért tartja fontosnak a laboratórium, hogy azokat az általános, (szabályozott és hagyományos), de az egészségügy, a gyógyítás lényegéből fakadóan nagyon különleges szempontokat, elveket, viselkedésformákat, felelőségeket a saját minőségügyi rendszerén belül rendszerezve összefoglalja és alkalmazza.

ALAPVETŐ FELELŐSSÉGEK

2. Az ember tisztelete mindig meghatározza a laboratóriumban dolgozók magatartását.
3. Mindig a beteg érdeke az első. Az orvosi laboratóriumi munka legfontosabb célja a beteg javát szolgálni, egészségét megőrizni, helyreállítani.
4. A munkatársak elsődleges célja, hogy a laboratórium mindig értékes és pontos, költséghatékony klinikai információkat adjon ki.
5. A laboratóriumi orvos, egyéb diplomás, szakdolgozó feladata a szakma méltóságát és becsületét a legmagasabb szinten megőrizni, a tevékenységeket szakmai hozzáértéssel, kompetenciával végezni. Minden igyekezetével azon van, hogy szaktudását, tapasztalatát fenntartsa, lépést tart a szakma fejlődésével és elfogadja, hogy az élethosszig tartó tanulás a szakmai fejlődés része.
6. A laboratóriumi orvos feladata, hogy a beteg kezelőorvosa számára konzulensként működjön. Mind a szóbeli, mind az írásbeli kommunikáció esetén a valósághoz hű adatokat közöl. A laboratóriumi orvosnak feladata, hogy a klinikai minták analízise során nyert információkat a betegségről alkotott tudományos ismeretek gyarapítására is használja. Szakmai megnyilatkozásaival hozzájárul az orvosi szakma fejlődéséhez akár a laboratóriumi feladat, akár a tudományos kutatás, oktatás során.
7. Az Intézet minden dolgozója elutasít minden olyan külső befolyást, gyakorlatot amely alááshatja szakmai függetlenségét, objektivitását és amellyel megszegi az alapvető emberi jogokat.
8. Fontos, hogy minden dolgozó ismerje a saját korlátait, kompetenciája határait, mások illetékességét; szükség esetén tudja, mikor és kinek a segítségét - tanácsát - konzultációját kell kérni.

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030. BT (1)	Oldal:	2 / 5
Érvénybelépés időpontja:	2020.10.30.		

9. A laboratóriumi dolgozók munkájukat a vonatkozó egészségügyi jogszabályok, a Pécsi Tudományegyetem szabályzatai, továbbá az MSZ EN ISO 15189:2013 szabvány alapján kidolgozott intézeti szabályozások előírásainak figyelembevételével végzik.

10. A laboratóriumi dolgozó köteles mindig munkára kész állapotban megjelenni munkaideje kezdetekor a munkahelyén. Ehhez az Intézet vezetése megfelelő munkabeosztással, feladat kiosztással járul hozzá.

FELELŐSSÉG A BETEGGEL SZEMBEN

11. A laboratórium vezetése biztosítja, hogy az egyes részlegek irányításával az adott részterületet (gyakorlati és elméleti síkon egyaránt) magas szinten művelő diplomást bíz meg, továbbá munkaidőben biztosítja a laboratóriumi szakorvosi konzultáció lehetőségét a beteg kezelőorvosa számára.

12. A laboratóriumi eredmények bizalmas adatok, melyekre a jogszabályokban meghatározott módon vigyáz a laboratórium valamennyi, adatot kezelő dolgozója. Az adatok kezelése során a nemzeti és helyi szabályozásokban meghatározottakat követi. Ezen túlmenően:

- tartózkodni kell a beteggel kapcsolatos bármilyen bizalmas adat nyilvános helyen történő megtárgyalásától (büfé, folyosó, stb.);
- beteg adatait előadásban, közleményben csak olyan módon lehet megemlíteni, hogy abból közvetlenül a személyre ne lehessen visszakövetkeztetni;
- az egyéni hozzáférhetőséget biztosító kódokat másokkal nem szabad megosztani;
- nem szabad kutakodni olyan betegek adatai után, amelyek nem kapcsolódnak a saját munkához.

13. A laboratóriumi szakemberek a szakmájuknak megfelelő, naprakész elfogadott módszereket, eljárásokat alkalmaznak. Az ehhez szükséges műszerek, eszközök kiválasztásában elsősorban a szakmai megfelelés és csak másodsorban a gazdasági szempontok játszanak szerepet. Az Intézet kizárólag a hatályos, papír alapú vagy elektronikus kérelmek valamelyikén szereplő vizsgálatokat végez.

14. A laboratórium munkáját nem befolyásolja a beteg neme, kora, családi állapota, orvosi, szociális, gazdasági helyzete, mentális vagy fizikai állapota, politikai nézete, vallása, népcsoportához-, kisebbséghez való tartozása, szexuális szokásai.

15. A laboratóriumi munkára, a kiadott eredményekre nem regulárisan adott vagy ígért anyagi, egyéb haszon nincs befolyással. Az Intézet dolgozója nem használja fel a betegről megtudott információt semmilyen egyéni előnyökhöz jutásra.

16. A laboratóriumi orvos az eredményeket gyorsan, pontosan és komplett formában adja ki a vizsgálatot kérőnek.

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030. BT (1)	Oldal:	3 / 5
Érvénybelépés időpontja:	2020.10.30.		

17. A laboratóriumi leletek, eredmények csak az arra felhatalmazott személyekkel közölhetők. Felhatalmazott személy a vizsgálatot kérő orvos, és mindazok, akiknek jogosultságát, az Egészségügyi speciális adatok védelméről szóló, mindenkor aktuális jogszabály részletez. Külön kérésre az eredményeket a betegnek személyesen illetve igazolt hitelesített meghatalmazottjának kiadjuk. Ebben az esetben szükséges az eredményt átvevő egyértelmű azonosítása (fényképes igazolvány). Az egyes mérési eredményeket szakmai validálás után a PTE belső beküldők, az on-line belső számítógépes rendszer – MedSolution - segítségével azonnal látják

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 35/B. § (1) értelmében az Egységes Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) lehetővé teszi a MedSolution on-line kapcsolattal nem rendelkező orvosoknak és az Ügyfélkapu azonosítóval rendelkező magánszemélyeknek az Intézményünkben elkészült eredmények, validálás, feltöltés utáni azonnali láthatóságát

18. Előfordulhat, hogy a laboratóriumi személyzet közvetlenül találkozik a beteggel, pl. ha a beteg közvetlenül kér eredményt, konzultációt a laboratóriumi szakorvostól. Ezen esetekben a követendő magatartás a következő:

- Első lépésként meg kell kísérelni, meggyőzni a beteget, hogy a legjobb, ha a kezelőorvosával beszél át a laboratóriumi leletét, akinek a teljes klinikai kép a rendelkezésre áll, így az összes körülmény figyelembevételével tudja azt értelmezni.
- Ha a beteg ragaszkodik a közvetlen konzultációhoz, akkor a laboratóriumi orvos a legjobb szakmai tudásának megfelelően a beteg számára is érthető módon elmagyarázva tudassa a laboratóriumi eredményeit és azok értelmét. El kell fogadni, ha a beteg a laboratóriumi eredményét, leletét más szakorvossal is meg kívánja beszélni, ha a laboratóriumban erre lehetőség van, biztosítani kell az azonnali konzultáció lehetőségét.

19. A laboratóriumi orvos, egyéb diplomás az Intézet zavartalan működése érdekében külön odafigyel az esetleges érdekellentétekre, és mindent megtesz azok megelőzéséért, megoldásáért a beteg érdekében

FELELŐSSÉG A SZAKMÁÉRT

20. Más laboratórium szakértelméről való nyilatkozat kizárólag szakmai körön belül megengedett. Nem megengedett a beteg kezelő orvosába vetett hitének indokolatlan megrendítése. Nem szabad kritizálni kollégáink orvosi döntéseit a beteg jelenlétében, vagy olyan nyilvános helyen, ahol azt meghallhatják.

21. A laboratóriumi dolgozó önmaga és környezete egészségére való ügyeléssel, élethosszig tartó tanulással, a naprakész ismeretek megfelelő alkalmazásával, a szakmába vetett bizalmat erősíti, fokozza.

22. Az orvos és egyéb diplomás ismereteit, tapasztalatait maradék nélkül átadja mindazoknak, akik az Intézet által szervezett oktatásban részt vesznek (pl. medikusnak, Ph.D. hallgatónak rezidensnek, saját munkatársaknak).

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030.	Oldal:	4 / 5
Érvénybelépés időpontja:	BT (1) 2020.10.30.		

23. Csak olyan tudományos kutatásban vesz részt az Intézet, amely tudományosan megalapozott, etikailag pedig engedélyezett.

24. Az Intézet bármely adatát, még ha azok a rutin diagnosztika során keletkeztek is, tudományos célra felhasználni kizárólag az Intézet igazgatójával történt előzetes egyeztetés után, az abban foglalt feltételeknek megfelelően lehetséges.

25. Csak a kijelölt helyeken engedélyezett a dohányzás és az étkezés az Intézet területén.

HIVATKOZÁSOK

- Az Orvos-Világszövetség Helsinki deklarációja (World Medical Association Declaration of Helsinki) Etikai irányelvek az embereken történő orvosi kutatások terén, 1964
- 2003. évi LXXXIV. Törvény az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről
- 30/2007. (VI. 22.) EüM rendelet az egészségügyi dolgozók rendtartásáról
- Magyar Orvosi Kamara Etikai Kódex, 1998
- 1997. évi XLVII. törvény 35/B. § (1) Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezelése és védelme.

Pécs, 2020. október 30.

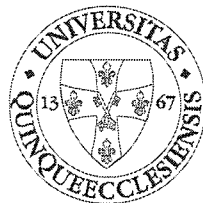
Prof. Dr. Berki Tímea
intézetigazgató
laborvezető szakorvos

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030. BT (1)	Oldal:	5 / 5
Érvénybelépés időpontja:	2020.10.30.		

ETIKAI KÓDEX

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
IMMUNOLÓGIAI ÉS BIOTECHNOLÓGIAI
INTÉZET
4. KIADÁS

PREAMBULUM

1. Az orvosi laboratóriumi dolgozók mindennapi tevékenysége, döntései során ugyanazok az etikai megfontolások érvényesülnek, mint bármelyik más egészségügyi szakmában, a megfelelő jogszabályok, állásfoglalások, és a gyógyításban elvárt szociális és kulturális viselkedésformák szerint. Mindazonáltal a labor diagnosztikában dolgozónak, annak ellenére, hogy nem kerül a betegekkel közvetlen kapcsolatba, ugyanúgy a beteg egész személyiségét, érdekét kell szem előtt tartania. Ezért tartja fontosnak a laboratórium, hogy azokat az általános, (szabályozott és hagyományos), de az egészségügy, a gyógyítás lényegéből fakadóan nagyon különleges szempontokat, elveket, viselkedésformákat, felelősségeket a saját minőségügyi rendszerén belül rendszerezve összefoglalja és alkalmazza.

ALAPVETŐ FELELŐSSÉGEK

2. Az ember tisztelete mindig meghatározza a laboratóriumban dolgozók magatartását.
3. Mindig a beteg érdeke az első. Az orvosi laboratóriumi munka legfontosabb célja a beteg javát szolgálni, egészségét megőrizni, helyreállítani.
4. A munkatársak elsődleges célja, hogy a laboratórium mindig értékes és pontos, költséghatékony klinikai információkat adjon ki.
5. A laboratóriumi orvos, egyéb diplomás, szakdolgozó feladata a szakma méltóságát és becsületét a legmagasabb szinten megőrizni, a tevékenységeket szakmai hozzáértéssel, kompetenciával végezni. Minden igyekezetével azon van, hogy szaktudását, tapasztalatát fenntartsa, lépést tart a szakma fejlődésével és elfogadja, hogy az élethosszig tartó tanulás a szakmai fejlődés része.
6. A laboratóriumi orvos feladata, hogy a beteg kezelőorvosa számára konzulensként működjön. Mind a szóbeli, mind az írásbeli kommunikáció esetén a valósághoz hű adatokat közöl. A laboratóriumi orvosnak feladata, hogy a klinikai minták analízise során nyert információkat a betegségről alkotott tudományos ismeretek gyarapítására is használja. Szakmai megnyilatkozásaival hozzájárul az orvosi szakma fejlődéséhez akár a laboratóriumi feladat, akár a tudományos kutatás, oktatás során.
7. Az Intézet minden dolgozója elutasít minden olyan külső befolyást, gyakorlatot amely alááshatja szakmai függetlenségét, objektivitását és amellyel megszegi az alapvető emberi jogokat.
8. Fontos, hogy minden dolgozó ismerje a saját korlátait, kompetenciája határait, mások illetékességét; szükség esetén tudja, mikor és kinek a segítségét - tanácsát - konzultációját kell kérni.

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030.	Oldal:	2 / 5
Érvénybelépés időpontja:	BT (1) 2020.10.30.		

9. A laboratóriumi dolgozók munkájukat a vonatkozó egészségügyi jogszabályok, a Pécsi Tudományegyetem szabályzatai, továbbá az MSZ EN ISO 15189:2013 szabvány alapján kidolgozott intézeti szabályozások előírásainak figyelembevételével végzik.

10. A laboratóriumi dolgozó köteles mindig munkára kész állapotban megjelenni munkaideje kezdetekor a munkahelyén. Ehhez az Intézet vezetése megfelelő munkabeosztással, feladat kiosztással járul hozzá.

FELELŐSSÉG A BETEGGEL SZEMBEN

11. A laboratórium vezetése biztosítja, hogy az egyes részlegek irányításával az adott részterületet (gyakorlati és elméleti síkon egyaránt) magas szinten művelő diplomást bíz meg, továbbá munkaidőben biztosítja a laboratóriumi szakorvosi konzultáció lehetőségét a beteg kezelőorvosa számára.

12. A laboratóriumi eredmények bizalmas adatok, melyekre a jogszabályokban meghatározott módon vigyáz a laboratórium valamennyi, adatot kezelő dolgozója. Az adatok kezelése során a nemzeti és helyi szabályozásokban meghatározottakat követi. Ezen túlmenően:

- tartózkodni kell a beteggel kapcsolatos bármilyen bizalmas adat nyilvános helyen történő megtárgyalásától (büfé, folyosó, stb.);
- beteg adatait előadásban, közleményben csak olyan módon lehet megemlíteni, hogy abból közvetlenül a személyre ne lehessen visszakövetkeztetni;
- az egyéni hozzáférhetőséget biztosító kódokat másokkal nem szabad megosztani;
- nem szabad kutakodni olyan betegek adatai után, amelyek nem kapcsolódnak a saját munkához.

13. A laboratóriumi szakemberek a szakmájuknak megfelelő, naprakész elfogadott módszereket, eljárásokat alkalmaznak. Az ehhez szükséges műszerek, eszközök kiválasztásában elsősorban a szakmai megfelelés és csak másodsorban a gazdasági szempontok játszanak szerepet. Az Intézet kizárólag a hatályos, papír alapú vagy elektronikus kártyák valamelyikén szereplő vizsgálatokat végez.

14. A laboratórium munkáját nem befolyásolja a beteg neme, kora, családi állapota, orvosi, szociális, gazdasági helyzete, mentális vagy fizikai állapota, politikai nézete, vallása, népcsoport-, kisebbséghez való tartozása, szexuális szokásai.

15. A laboratóriumi munkára, a kiadott eredményekre nem regulárisan adott vagy ígért anyagi, egyéb haszon nincs befolyással. Az Intézet dolgozója nem használja fel a betegről megtudott információt semmilyen egyéni előnyökhöz jutásra.

16. A laboratóriumi orvos az eredményeket gyorsan, pontosan és komplett formában adja ki a vizsgálatot kérőnek.

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030.	Oldal:	3 / 5
Érvénybelépés időpontja:	BT (1) 2020.10.30.		

17. A laboratóriumi leletek, eredmények csak az arra felhatalmazott személyekkel közölhetők. Felhatalmazott személy a vizsgálatot kérő orvos, és mindazok, akiknek jogosultságát, az Egészségügyi speciális adatok védelméről szóló, mindenkor aktuális jogszabály részletez. Külön kérésre az eredményeket a betegnek személyesen illetve igazolt hitelesített meghatalmazottjának kiadjuk. Ebben az esetben szükséges az eredményt átvevő egyértelmű azonosítása (fényképes igazolvány). Az egyes mérési eredményeket szakmai validálás után a PTE belső beküldők, az on-line belső számítógépes rendszer – MedSolution - segítségével azonnal látják

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 35/B. § (1) értelmében az Egységes Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) lehetővé teszi a MedSolution on-line kapcsolattal nem rendelkező orvosoknak és az Ügyfélkapu azonosítóval rendelkező magánszemélyeknek az Intézményünkben elkészült eredmények, validálás, feltöltés utáni azonnali láthatóságát

18. Előfordulhat, hogy a laboratóriumi személyzet közvetlenül találkozik a beteggel, pl. ha a beteg közvetlenül kér eredményt, konzultációt a laboratóriumi szakorvostól. Ezen esetekben a követendő magatartás a következő:

- Első lépésként meg kell kísérelni, meggyőzni a beteget, hogy a legjobb, ha a kezelőorvosával beszél át a laboratóriumi leletét, akinek a teljes klinikai kép a rendelkezésre áll, így az összes körülmény figyelembevételével tudja azt értelmezni.
- Ha a beteg ragaszkodik a közvetlen konzultációhoz, akkor a laboratóriumi orvos a legjobb szakmai tudásának megfelelően a beteg számára is érthető módon elmagyarázva tudassa a laboratóriumi eredményeit és azok értelmét. El kell fogadni, ha a beteg a laboratóriumi eredményét, leletét más szakorvossal is meg kívánja beszélni, ha a laboratóriumban erre lehetőség van, biztosítani kell az azonnali konzultáció lehetőségét.

19. A laboratóriumi orvos, egyéb diplomás az Intézet zavartalan működése érdekében külön odafigyel az esetleges érdekellentétekre, és mindent megtesz azok megelőzéséért, megoldásáért a beteg érdekében

FELELŐSSÉG A SZAKMÁÉRT

20. Más laboratórium szakértelméről való nyilatkozat kizárólag szakmai körön belül megengedett. Nem megengedett a beteg kezelő orvosába vetett hitének indokolatlan megrendítése. Nem szabad kritizálni kollégáink orvosi döntéseit a beteg jelenlétében, vagy olyan nyilvános helyen, ahol azt meghallhatják.

21. A laboratóriumi dolgozó önmaga és környezete egészségére való ügyeléssel, élethosszig tartó tanulással, a naprakész ismeretek megfelelő alkalmazásával, a szakmába vetett bizalmat erősíti, fokozza.

22. Az orvos és egyéb diplomás ismereteit, tapasztalatait maradék nélkül átadja mindazoknak, akik az Intézet által szervezett oktatásban részt vesznek (pl. medikusnak, Ph.D. hallgatónak rezidensnek, saját munkatársaknak).

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030.	Oldal:	4 / 5
Érvénybelépés időpontja:	BT (1) 2020.10.30.		

23. Csak olyan tudományos kutatásban vesz részt az Intézet, amely tudományosan megalapozott, etikailag pedig engedélyezett.

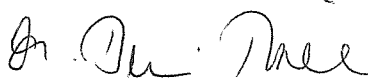
24. Az Intézet bármely adatát, még ha azok a rutin diagnosztika során keletkeztek is, tudományos célra felhasználni kizárólag az Intézet igazgatójával történt előzetes egyeztetés után, az abban foglalt feltételeknek megfelelően lehetséges.

25. Csak a kijelölt helyeken engedélyezett a dohányzás és az étkezés az Intézet területén.

HIVATKOZÁSOK

- Az Orvos-Világszövetség Helsinkai deklarációja (World Medical Association Declaration of Helsinki) Etikai irányelvek az embereken történő orvosi kutatások terén, 1964
- 2003. évi LXXXIV. Törvény az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről
- 30/2007. (VI. 22.) EüM rendelet az egészségügyi dolgozók rendtartásáról
- Magyar Orvosi Kamara Etikai Kódex, 1998
- 1997. évi XLVII. törvény 35/B. § (1) Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezelése és védelme.

Pécs, 2020. október 30.

Prof. Dr. Berki Tímea
intézetigazgató
laborvezető szakorvos

A dokumentum kódja:	IL MK M21 Etikai kódex	Változat Száma:	1
File név:	IL- MK_M21_Etikai_Kódex_20201030. BT (1)	Oldal:	5 / 5
Érvénybelépés időpontja:	2020.10.30.		

